

WOJEWÓDZKI URZĄD PRACY W KATOWICACH

**REGIONALNY PLAN DZIAŁAŃ NA RZECZ
ZATRUDNIENIA NA ROK 2012**

KATOWICE, MAJ 2012 ROK

SPIS TREŚCI:

STRONA

I.	WSTĘP	3
II.	DIAGNOZA SYTUACJI NA RYNKU PRACY	4
III.	WNIOSKI WYPLÝWAJĄCE ZE SPRAWOZDANIA Z REALIZACJI REGIONALNEGO PLANU DZIAŁAŃ NA RZECZ ZATRUDNIENIA ZA ROK 2011	20
IV.	ZAŁOŻENIA REGIONALNEGO PLANU DZIAŁAŃ NA RZECZ ZATRUDNIENIA NA ROK 2012 - PRIORYTETY / DZIAŁANIA - WSKAŹNIKI WYZNACZONYCH CELÓW	21
V.	PARTNERZY	23
VI.	KOORDYNOWANIE, MONITOROWANIE I OCENA REALIZOWANYCH ZADAŃ	24
VII.	PLANOWANE REZULTATY – FINANSOWANIE PROGRAMÓW	25
VIII.	KARTY ZADAŃ DO REGIONALNEGO PLANU DZIAŁAŃ NA RZECZ ZATRUDNIENIA NA ROK 2012	33

I. WSTĘP

Zgodnie z treścią art. 3 ust. 4 ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 roku o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (t.j. Dz.U. z 2008 Nr 69, poz. 415 z późn. zm.) samorząd województwa przygotowuje corocznie regionalny plan działań na rzecz zatrudnienia, określający priorytetowe grupy bezrobotnych i innych osób wymagających wsparcia.

Zgodnie z obowiązującymi w tym zakresie zapisami, Regionalny Plan Działań na Rzecz Zatrudnienia na rok 2012, wzorem lat ubiegłych, został opracowany przez Wojewódzki Urząd Pracy w Katowicach.

Regionalny plan działań na rzecz zatrudnienia opracowywany jest na podstawie Krajowego Planu Działań na Rzecz Zatrudnienia opracowywanego przez Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej. Ostatni obowiązujący dokument stracił swoją ważność z dniem 31 grudnia 2011r. W chwili obecnej, jedynym dostępnym dokumentem w tym zakresie jest materiał pn. „Założenia programowo-organizacyjne do przygotowania Krajowego Planu Działań na rzecz Zatrudnienia na lata 2012-2014”¹.

Tak więc w chwili powstawania niniejszego dokumentu brak jest w dalszym ciągu dokumentu stanowiącego wiążącą podstawę jego tworzenia.

Wzięto również po uwagę analizę aktualnej sytuacji na lokalnych i wojewódzkim rynku pracy, priorytetów, celów strategicznych i kierunków działań zawartych m.in. w:

- Strategii Rozwoju Województwa Śląskiego „Śląskie 2020” (dokument stanowiący aktualizację Strategii Województwa Śląskiego na lata 2000-2020”,
- Strategii Polityki Społecznej Województwa Śląskiego na lata 2006-2020,
- Regionalnym Programie Operacyjnym Województwa Śląskiego na lata 2007-2013 (dokument uaktualniony, marzec 2011 rok) oraz
- Programie współdziałania Województwa Śląskiego z organizacjami pozarządowymi na lata 2007-2015 (Katowice 2006).

Na podstawie tychże materiałów opracowano cele, priorytety i działania Regionalnego Planu Działań na Rzecz Zatrudnienia na rok 2012.

¹ http://www.mpips.gov.pl/gfx/mpips/userfiles/_public/1_NOWA%20STRONA/rynek%20pracy/programy/Zalozenia_do_KPDZ_2012_2014.pdf

II. DIAGNOZA SYTUACJI NA RYNKU PRACY

Demografia

Według stanu w dniu 31 grudnia 2010 r. ludność województwa śląskiego liczyła 4635,9 tys. osób, tj. o 4,8 tys. osób mniej niż przed rokiem oraz o 49,9 tys. osób mniej niż w końcu grudnia 2005 r.²

Z roku na rok zasoby demograficzne regionu są coraz mniejsze, o czym świadczą dane zawarte w poniższej tabeli.

**Ludność w województwie śląskim w latach 2000-2010
Stan na 31 grudnia**

Lata	Ogółem	Mężczyźni	Kobiety
	dane w tysiącach osób		
2000 r.	4 765,7	2 309,2	2 456,5
2001 r.	4 748,5	2 299,4	2 449,1
2002 r.	4 731,5	2 289,8	2 441,7
2003 r.	4 715,0	2 280,4	2 434,5
2004 r.	4 700,8	2 272,1	2 428,7
2005 r.	4 685,8	2 263,8	2 422,0
2006 r.	4 669,1	2 253,9	2 415,3
2007 r.	4 654,1	2 244,9	2 409,2
2008 r.	4 645,7	2 239,9	2 405,8
2009 r.	4 640,7	2 237,1	2 403,6
2010 r.	4 635,9	2 234,2	2 401,7

*Źródło: Bank Danych Lokalnych GUS oraz
Biuletyn Statystyczny Województwa Śląskiego, Urząd Statystyczny Katowice, 2011*

Populacja województwa od wielu lat, stanowi ponad 12% ogółu ludności kraju. Niezmiennie Śląskie znajduje się na pierwszym miejscu listy województw o najwyższej gęstości zaludnienia. Liczba osób przypadających na 1 km² powierzchni wynosi 376 (średnia ogólnopolska 122 osób/km²). W grudniu 2010 roku najwyższą gęstość zaludnienia odnotowano w Świętochłowicach (4042 osoby/km²), a najniższą w powiecie częstochowskim (88 osób/km²).

Struktura ludności według płci w województwie śląskim od kilku lat nie ulega większym zmianom. W ogólnej liczbie mieszkańców przeważają kobiety, których odsetek w końcu grudnia 2010 r. i 2009 r. wyniósł 51,8% (51,7% w 2005 r.). W kraju odnotowano podobną sytuację. Współczynnik feminizacji (liczba kobiet na 100 mężczyzn) ukształtował się na poziomie 107 w końcu 2010 r., podobnie jak w końcu 2009 r. i 2005 r. W kraju w końcu grudnia ww. lat na 100 mężczyzn również przypadało 107 kobiet.

W województwie śląskim w 2011 r. zarejestrowano 44 803 urodzenia żywe, tj. o 3011 mniej niż przed rokiem. Współczynnik urodzeń żywych wyniósł 9,67‰ i był niższy niż w 2010 r. (10,31‰). W opisywanym okresie zmarło 47 709 osób, tj. mniej o 10 osób w ujęciu rocznym.

W 2011 r. odnotowano ujemny przyrost naturalny. Różnica między liczbą urodzeń żywych i zgonów wyniosła minus 2906.

Biorąc pod uwagę strukturę terytorialną według powiatów, w województwie śląskim w 2011r. współczynnik przyrostu naturalnego w dwudziestu powiatach osiągnął wartość ujemną, a w szesnastu powiatach wartość dodatnią. Najwyższą wartość przyrostu naturalnego

² W tej części analizy cytowane są informacje GUS zawarte w publikacji „Raport o sytuacji społeczno – gospodarczej województwa śląskiego”, Urząd Statystyczny w Katowicach, kwiecień 2012 r.

na 1000 ludności odnotowano w powiecie pszczyńskim (4,83), Żorach (4,71) oraz w powiecie bieruńsko-lędzińskim (4,38).

Z prognozy demograficznej GUS wynika, że w kolejnych latach będziemy mieć do czynienia z dalszym wyludnianiem się regionu. Utrzyma się ujemne saldo migracji zagranicznych na pobyt stały, jednak jego tempo w kolejnych latach będzie słabło.

Prognoza salda migracji zagranicznych na pobyt stały Polski i województwa śląskiego (w tys. osób)³

Wyszczególnienie	Lata				
	2010	2015	2020	2025	2030
Polska	- 21,7	- 11,1	- 10,0	- 10,0	- 10,0
Województwo śląskie	- 6,13	- 4,26	- 0,47	- 0,47	- 0,47

Prognoza długookresowa zakłada, że ogólna liczba ludności województwa śląskiego zmniejszy się w horyzoncie czasowym 2010-2030 o blisko 410 tys. osób, do poziomu 4,2 mln (w tym samym czasie w Polsce spadek ludności o prawie 1,3 mln, do poziomu 36,8 mln w 2030 r.).

W województwie śląskim będzie ubywać mieszkańców w miastach, a wzrastać na wsi, co spowoduje zmniejszanie się wskaźnika urbanizacji. Udział kobiet wśród ogółu mieszkańców utrzyma się na niezmiennym poziomie.

Wzrastać będzie udział ludności starszej, tj. w wieku poprodukcyjnym w ogólnej populacji (17,6% w 2010 roku – 28,2% w 2035 roku). Z prognozy GUS wynika, że do roku 2035 procentowy udział ludności w wieku produkcyjnym wśród ogółu mieszkańców województwa śląskiego spadnie z poziomu 65,3% do poziomu 57,1%⁴.

Prognoza ludności według ekonomicznych grup wieku (w procentach)

	Wiek	2010	2015	2020	2025	2030	2035
Polska	Ogółem	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
	0-17	18,7	18,2	18,4	18,2	17,0	15,7
	18-59/64	64,5	62,4	59,5	57,8	57,8	57,6
	60+/65+	16,8	19,4	22,1	24,0	25,2	26,7
Śląskie	Ogółem	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
	0-17	17,1	16,9	17,2	17,0	15,9	14,7
	18-59/64	65,3	62,7	59,4	57,4	57,3	57,1
	60+/65+	17,6	20,5	23,5	25,6	26,8	28,2

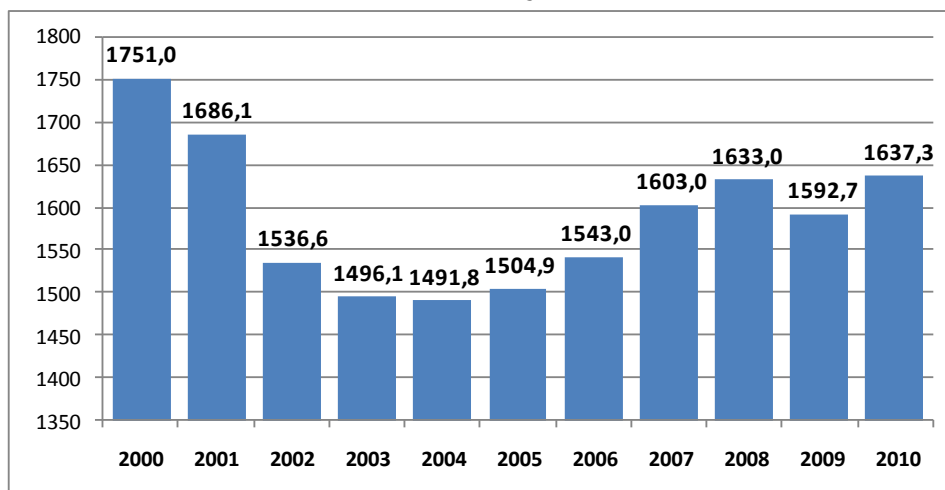
³ W prognozie GUS, zarówno dla migracji wewnętrznych jak i zagranicznych definitywnych (na pobyt stały), po 2020 r. – przyjęto stałe wartości strumieni migracyjnych.

⁴ Źródło: www.stat.gov.pl

Pracujący

Według stanu na 31 grudnia 2010 roku w całym województwie śląskim pracowało 1637,3 tys. osób, co stanowiło 11,9% ogółu pracujących w kraju⁵ – było to o 44,6 tys. więcej niż na koniec 2009 roku.

**Pracujący w gospodarce narodowej w województwie śląskim.
Stan 31.12. (w tys. osób)**

W roku 2010 dynamika zmian liczby pracujących, w porównaniu do roku poprzedniego, była dodatnia i wyniosła + 2,8% (w roku 2009 była ona ujemna i wynosiła – 2,5%). 55,5% pracujących w 2010 roku w naszym województwie to mężczyźni (908,7 tys.). W końcu grudnia 2010r. większość pracujących była zatrudniona w sektorze prywatnym (71,5%). Rok wcześniej analogiczny wskaźnik był nieco niższy (69,8%). Wśród pracujących w końcu 2010 r. w dalszym ciągu dominowali pracujący w przemyśle, którzy stanowili 29,8% ogółu. Poza przemysłem stosunkowo wysoki odsetek pracujących wystąpił także w sekcji: handel, naprawa pojazdów samochodowych (16,8%), edukacja (7,7%) i budownictwo (6,8%).

Przeciętna liczba zatrudnionych w sektorze przedsiębiorstw w na koniec 2011 r. wyniosła 746,5 tys. osób, tj. o 1,9% więcej niż w analogicznym okresie 2010 roku. W roku 2011 przeciętna liczba zatrudnionych w sektorze publicznym ukształtowała się na poziomie 165,3 tys. osób, a w sektorze prywatnym – 581,1 tys. osób. W odniesieniu do danych z 2010 roku, w sektorze publicznym odnotowano spadek przeciętnej liczby zatrudnionych (o 4,4%), a w sektorze prywatnym – wzrost (o 3,8%).

W przemyśle przeciętna liczba zatrudnionych w okresie styczeń – grudzień 2011 r. wyniosła 444,6 tys. osób i była wyższa niż w 2010 r. o 1,5%. Wśród sekcji należących do przemysłu wzrost przeciętnej liczby zatrudnionych zanotowano w przetwórstwie przemysłowym (o 2,7%), dostawie wody, gospodarowaniu ściekami i odpadami, rekultywacji (o 2,5%) oraz w wytwarzaniu i zaopatrywaniu w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę (o 1,9%). Spadek przeciętnej liczby zatrudnionych odnotowano w sekcji górnictwo i wydobywanie (o 1,3%).

Wśród działów przetwórstwa przemysłowego o znaczącym udziale w zatrudnieniu (o przeciętnej liczbie zatrudnionych powyżej 15,0 tys.) w skali roku wzrost przeciętnego zatrudnienia zanotowano m.in. w produkcji: wyrobów z metali (o 8,5%), pojazdów samochodowych, przyczep

⁵ Pracujący w całej gospodarce narodowej (łącznie z duchownymi pełniącymi obowiązki duszpasterskie oraz pracującymi w rolnictwie indywidualnym). Dane uzyskiwane są z bieżącej sprawozdawczości oraz szacunków spisowych. Publikowane są z dużym opóźnieniem, stąd najbardziej aktualne dotyczą końca 2010r. Źródło: *Rynek pracy w województwie śląskim w 2010 r.* Urząd Statystyczny w Katowicach, Katowice, grudzień 2011 r.

i naczepek (o 8,4%) oraz artykułów spożywczych (o 7,3%). Spadek przeciętnego zatrudnienia wystąpił m.in. w produkcji maszyn i urządzeń (o 11,2%) oraz w produkcji wyrobów z gumy i tworzyw sztucznych (o 7,4%).

Spośród sekcji nienależących do przemysłu w 2011 r. w porównaniu z rokiem poprzednim wzrost przeciętnej liczby zatrudnionych odnotowano m.in. w: zakwaterowaniu i gastronomii (o 13,6%), informacji i komunikacji (o 8,6%), budownictwie (o 7,9%), natomiast spadek między innymi w administrowaniu i działalności wspierającej (o 3,9%) oraz w obsłudze rynku nieruchomości (o 2,6%).

W grudniu 2011 r. przeciętne zatrudnienie wyniosło 740,7 tys. osób i w porównaniu z grudniem 2010 r. wzrosło o 1,9% (w kraju było wyższe o 2,3%). W sektorze publicznym zanotowano spadek przeciętnej liczby zatrudnionych (o 2,8%), natomiast w sektorze prywatnym – wzrost (o 3,3%)⁶.

W przemyśle w grudniu 2011 r. przeciętna liczba zatrudnionych osiągnęła wartość 442,5 tys., tj. wyższą w porównaniu z rokiem 2010 o 1,8%. Wśród wszystkich sekcji należących do przemysłu odnotowano wzrost przeciętnej liczby zatrudnionych: w górnictwie i wydobywaniu (o 1,4%), w przetwórstwie przemysłowym (o 2,0%), w wytwarzaniu i zaopatrywaniu w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę (o 1,8%), w sekcji dostawa wody, gospodarowanie ściekami i odpadami, rekultywacja (o 1,9%).

Wśród działów przetwórstwa przemysłowego o znaczącym udziale w zatrudnieniu (o przeciętnej liczbie zatrudnionych powyżej 15,0 tys. osób), w porównaniu z rokiem poprzednim, w grudniu 2011 roku odnotowano wzrost przeciętnego zatrudnienia w produkcji:

- pojazdów samochodowych, przyczep i naczepek (o 8,4%),
- metali (o 1,0%),
- artykułów spożywczych (o 1,2%),
- wyrobów z metali (o 6,8%).

Poza przemysłem w grudniu 2011 r. – w porównaniu z grudniem 2010 r. – wzrost przeciętnej liczby zatrudnionych odnotowano m.in. w sekcjach: budownictwo (o 8,9%), handel, naprawa pojazdów samochodowych (o 2,1%), zakwaterowanie i gastronomia (o 10,3%), informacja i komunikacja (o 7,4%). Spadek przeciętnej liczby zatrudnionych wystąpił między innymi w: administrowaniu i działalności wspierającej (o 8,7%), obsłudze rynku nieruchomości (o 3,4%), transporcie i gospodarce magazynowej (o 1,7%)⁷.

Bezrobocie rejestrowane

Według stanu na 31 grudnia 2011 r. w województwie śląskim zarejestrowanych było 186 187 bezrobotnych. W odniesieniu do sytuacji z końca grudnia 2010 r. liczba bezrobotnych zaewidencjonowanych w powiatowych urzędach pracy wzrosła o 5,0 tys. osób (tj. o 2,8%). W grudniu 2010 roku, bezrobocie w ujęciu rocznym wzrosło o 12,8 tys. osób (tj. o 7,6%). Tak więc, w stosunku do lat 2009 – 2010, obserwowano malejącą dynamikę wzrostu bezrobocia.

W ujęciu rocznym ogólnopolska dynamika przyrostu liczby zaewidencjonowanych była o połowę niższa, tj. wzrost o 1,4% (31.12.2010 r. – 1 954,7 tys. bezrobotnych, 31.12.2011 r. – 1 982,7 tys.).

Według stanu na 31.12.2011 r. najwyższą liczbę zarejestrowanych notowano w miastach o dużym potencjale ludności tj. w: Częstochowie (13,9 tys. osób), Bytomiu (10,7 tys. osób) i Sosnowcu (10,3 tys. osób). Najmniej osób zaewidencjonowanych było w powiatach: bieruńsko – lędzimskim (1,3 tys. osób), Żorach (1,8 tys. osób) oraz powiecie rybnickim (2,1 tys. osób).

⁶ Komunikat o sytuacji społeczno-gospodarczej województwa śląskiego – grudzień 2011, Urząd Statystyczny w Katowicach (http://www.stat.gov.pl/cps/rde/xbcr/katow/ASSETS_komunikat122011.pdf)

⁷ Źródło: Biuletyn statystyczny województwa śląskiego – IV kwartał 2011, Urząd Statystyczny w Katowicach, Katowice luty 2012.

W ujęciu rocznym bezrobocie wzrosło w 22 powiatach, najbardziej w Katowicach (+1105 osób), Bytomiu (+828 osób) oraz w Częstochowie (+689 osób).

Redukcję liczby zarejestrowanych notowano w 14 jednostkach terytorialnych, najbardziej widoczny był spadek bezrobocia w: Żorach (o 303 osoby), Sosnowcu (-289 osób) oraz w Jaworznie (-239 osób).

Zauważalną tendencją bezrobocia jest jego sezonowość, miesiące wiosenno-letnie są okresami spadku liczby bezrobotnych, natomiast wyższy poziom tego zjawiska przypada na miesiące kończące i rozpoczynające rok kalendarzowy.

**Bezrobotni zarejestrowani w województwie śląskim.
Uszeregowano malejąco, wg ostatniej kolumny**

Powiaty	Bezrobotni stan 31.12.		Wzrost/spadek (w osobach)	Dynamika 31.12.2010 r. =100%
	2010	2011		
Siemianowice Śląskie	2 582	3 022	440	117,0
Katowice	7 681	8 786	1 105	114,4
Pszczynski	2 699	2 997	298	111,0
Wodzisławski	4 878	5 376	498	110,2
Kłobucki	3 899	4 268	369	109,5
Bielski	4 799	5 252	453	109,4
Myszkowski	4 385	4 760	375	108,6
Bytom	9 879	10 707	828	108,4
Częstochowski	7 514	8 113	599	108,0
Rybnicki	1 943	2 053	110	105,7
Częstochowa	13 220	13 909	689	105,2
Mikołowski	2 643	2 780	137	105,2
Bielsko-Biała	5 720	6 011	291	105,1
Dąbrowa Górnicza	6 054	6 299	245	104,0
Lubliniecki	3 346	3 478	132	103,9
Cieszyński	6 782	7 034	252	103,7
Żywiecki	7 278	7 430	152	102,1
Bieruńsko-lędziański	1 283	1 306	23	101,8
Rybnik	4 356	4 409	53	101,2
Będziński	7 064	7 110	46	100,7
Zabrze	7 722	7 751	29	100,4
Tarnogórski	5 335	5 351	16	100,3
Piekary Śląskie	2 695	2 676	-19	99,3
Gliwicki	3 435	3 401	-34	99,0
Zawierciański	7 460	7 328	-132	98,2
Gliwice	6 559	6 407	-152	97,7
Ruda Śląska	3 923	3 828	-95	97,6
Jastrzębie Zdrój	3 826	3 726	-100	97,4
Sosnowiec	10 588	10 299	-289	97,3
Świętochłowice	2 338	2 262	-76	96,7
Raciborski	2 896	2 794	-102	96,5
Chorzów	4 676	4 459	-217	95,4
Tychy	3 741	3 558	-183	95,1
Jaworzno	3 240	3 001	-239	92,6
Mysłowice	2 659	2 449	-210	92,1
Żory	2 100	1 797	-303	85,6

Sytuacja na podregionalnych rynkach pracy była także zróżnicowana. Najwyższą dynamikę wzrostu zanotowano w podregionie częstochowskim i bielskim.

W ujęciu rocznym niewielkie obniżenie stanów bezrobocia obserwowano w podregionie sosnowieckim oraz gliwickim. Dokładne dane zawarto w tabeli.

Województwo / podregiony	Bezrobotni stan 31.12.		Wzrost / spadek (w osobach)	Dynamika 31.12.2010r. =100%
	2010	2011		
Województwo śląskie razem	181 198	186 187	4 989	102,8
w tym:				
Podregion częstochowski	29 018	31 050	2 032	107,0
Podregion bielski	24 579	25 727	1 148	104,7
Podregion bytomski	21 255	22 212	957	104,5
Podregion katowicki	23 859	24 806	947	104,0
Podregion tyski	10 366	10 641	275	102,7
Podregion rybnicki	19 999	20 155	156	100,8
Podregion gliwicki	17 716	17 559	-157	99,1
Podregion sosnowiecki	34 406	34 037	-369	98,9

STOPA BEZROBOCIA

Według stanu na 31 grudnia 2011 r. wysokość stopy bezrobocia w Śląskiem wynosiła 10,1% (kraj 12,5%). W ujęciu rocznym wysokość stopy bezrobocia tak w kraju jak i w województwie wzrosła o 0,1 pkt. proc. (31.12.2010 r. województwo 10,0%, kraj 12,4%). W rankingu ogólnopolskim w grudniu 2011 r. najniższą stopą bezrobocia charakteryzowały się województwa: wielkopolskie (9,2%), mazowieckie (9,9%), śląskie (10,1%) i małopolskie (10,5%).

Bez względu na rok sprawozdawczy natężenie bezrobocia w naszym regionie należy do najniższych w kraju.

Na tym samym poziomie natężenie bezrobocia utrzymywało się w czterech powiatach, w piętnastu jednostkach obserwowano tendencje spadkowe. Najbardziej spektakularne obniżenie wysokości stopy bezrobocia odnotowano w Żorach (-1,6 pkt. proc.: z 11,5% w grudniu 2010 r. do 9,9% rok później).

Jeżeli chodzi o podregiony, to w końcu grudnia 2011 r. najlepiej było w tyskim (6,1%) i katowickim (7,0%); potem kolejno w podregionie: gliwickim (9,0%), rybnickim (9,1%), bielskim (9,5%), sosnowieckim (13,4%) oraz częstochowskim (14,2%) – najwyższą stopę zanotowano w podregionie bytomskim (14,8%).

W regionie utrzymuje się duże zróżnicowanie wysokości stopy. Najniższa wartość omawianego wskaźnika notowana jest w Katowicach, gdzie w końcu grudnia 2011 r. wysokość stopy bezrobocia wynosiła 4,3% (grudzień 2010 r. – 3,8%). Na przeciwległej pozycji lokują się Bytom oraz powiat myszkowski, gdzie wysokość tego miernika osiąga wartość odpowiednio 19,1% oraz 18,9% (grudzień 2010 r. – 18,1% oraz 17,8%). Jak widać, powiat o najwyższej i najniższej stopie bezrobocia dzieliła w grudniu ub. roku różnica 14,8 pkt. proc. (rok wcześniej 14,3 pkt. proc.).

W ciągu roku wysokość stopy bezrobocia wzrosła w 17 powiatach, najbardziej w Siemianowicach Śląskich (+1,7 pkt. proc.), w powiatach ziemskich częstochowskim i myszkowskim (po +1,1 pkt. proc) oraz w Bytomiu (+1 pkt. proc.).

KOBIETY

Według stanu na 31 grudnia 2011 r. w urzędach pracy województwa śląskiego zarejestrowanych było 104 370 kobiet, co stanowiło 56,1% ogółu bezrobotnych (w kraju udział ten był niższy i wynosił 53,5%).

W ujęciu rocznym liczba bezrobotnych kobiet zwiększyła się o ponad 6,2 tys., również ich procentowy udział wśród ogółu bezrobotnych wzrósł o 1,9 punktu proc. (na koniec 2010 roku liczba bezrobotnych pań wyniosła 98,2 tys. kobiet, co stanowiło 54,2% ogółu).

W województwie śląskim w ciągu roku najwyższy wzrost bezrobotnych kobiet odnotowano w podregionie częstochowskim (o ponad 1,6 tys. pań). W podregionach bielskim, bytomskim i rybnickim liczba kobiet wzrosła na podobnym poziomie – w każdym o ponad 880 osób).

W prawie wszystkich powiatach odnotowano wzrost bezrobotnych kobiet. Wyjątek stanowi kilka miast na prawach powiatu, w których odnotowano spadek to jest: Chorzów spadek o 97 kobiet), Mysłowice (spadek o 68 kobiet), Żory (spadek o 166 kobiet), Jaworzno (spadek o 131) oraz Tychy, gdzie odnotowano redukcję stanu bezrobocia o 45 kobiet. Nie we wszystkich powiatach wzrost liczby bezrobotnych kobiet był współmierny ze wzrostem ich udziału w całej populacji. W Siemianowicach Śląskich na koniec 2011 roku odnotowano wzrost liczby kobiet o 234, natomiast ich udział procentowy wśród wszystkich bezrobotnych był niższy o 0,4 punktu proc. W ciągu 2011 roku w całym województwie udział kobiet wśród ogółu zarejestrowanych wzrósł 1,9 pkt. procentowego.

STRUKTURA BEZROBOCIA WEDŁUG STAŻU PRACY

Zdecydowana większość bezrobotnych to osoby legitymujące się stażem pracy (według stanu na 31.12.2011 r. – 151,7 tys., tj. 81,5% ogółu). Pozostali – 34,5 tys. tj. 18,5% ogółu nie posiada doświadczeń zawodowych. W ciągu roku liczba bezrobotnych poprzednio pracujących wzrosła o 6,3 tys., również ich procentowy udział wśród ogółu wzrósł o 4,3 punkty procentowe (na koniec 2010 roku liczba bezrobotnych poprzednio pracujących wyniosła 145,4 tys. osób).

Wśród bezrobotnych poprzednio pracujących niezmiennie od kilku lat najwięcej osób legitymuje się stażem pracy od jednego do pięciu lat (39,1 tys.) oraz od dziesięciu do dwudziestu lat (27,5 tys. osób). Co dwudziesty bezrobotny wśród całej populacji posiadał staż pracy powyżej 30 lat – ich liczba na koniec 2011 r. wyniosła 7,7 tys.

Podobnie jak przed rokiem, bezrobotni, którzy legitymowali się stażem pracy, najczęściej pracowali w sekcjach PKD: handel i naprawy, przetwórstwo przemysłowe, budownictwo, pozostała działalność usługowa, komunalna, społeczna i indywidualna.

OSOBY BEZROBOTNE ZWOLNIONE Z PRZYCZYN ZAKŁADU PRACY

W końcu 2011 r. zbiorowość bezrobotnych zwolnionych z przyczyn zakładu pracy liczyła 5 776 osób, co stanowiło 3,1% ogółu zarejestrowanych w województwie śląskim (3,8% bezrobotnych poprzednio pracujących). W ciągu roku liczebność tej kategorii spadła o 741 osób, tj. o 11,4%⁸. Rok 2011 był pierwszym po dwóch latach (po 2010 r. i po 2009 r.), w którym zanotowano spadek udziału bezrobotnych zwolnionych z przyczyn dotyczących zakładu pracy wśród poprzednio pracujących.

Wśród bezrobotnych zwolnionych z przyczyn dotyczących zakładu pracy 61,3% stanowiły kobiety (3 541 osób). W ujęciu rocznym ich liczba spadła o 357 osób tj. o 9,2%, ale wzrósł ich udział w tej kategorii bezrobotnych o 1,5 punktu procentowego (2010 r. – 3 898 kobiet tj. 59,8%).

⁸ 31.12.2010 r. w rejestrach powiatowych urzędów pracy województwa śląskiego notowano 6 517 bezrobotnych zwolnionych z przyczyn zakładu pracy, tj. 3,6% ogółu bezrobotnych i 6,8% poprzednio pracujących.

BEZROBOTNI: MIASTO, WIEŚ

W Śląskiem większość bezrobotnych zamieszkuje miasta (78,2%). Liczba bezrobotnych mieszkańców wsi w województwie śląskim na koniec grudnia 2011 r. wynosiła 40 546 osób, w tym 22 178 kobiet tj. 54,7%. W stosunku do grudnia 2010 r. liczba bezrobotnych tej kategorii wzrosła o 2 204 osoby tj. o 5,7%. W ujęciu rocznym wzrost bezrobocia obserwowano wyłącznie w zbiorowości kobiet zamieszkałych na wsi (o 2 249 osób tj. o 11,3%). W końcu grudnia 2011 r. bezrobotni mieszkańcy wsi stanowili 21,8% ogółu zarejestrowanych w powiatowych urzędach pracy województwa śląskiego (w ujęciu rocznym udział tej subpopulacji bezrobotnych wzrósł o 0,6 punktu procentowego). Wśród osób bezrobotnych zamieszkałych na wsi jedynie 2 095 osób tj. 5,2% posiadało gospodarstwa rolne.

Problem bezrobocia agrarnego w największym stopniu dotyka mieszkańców podregionu bielskiego, gdzie w końcu grudnia 2011 r. zarejestrowanych było 13,3 tys. bezrobotnych zamieszkałych na wsi, co stanowiło ponad połowę ogółu bezrobotnych w tym podregionie oraz częstochowskiego (12,1 tys. osób tj. 39,1%). Dla porównania w podregionie gliwickim bezrobotni z terenów wiejskich to jedynie 7,8% ogółu. W podregionie katowickim, który skupia wyłącznie powiaty grodzkie (miasta na prawach powiatu) problem bezrobocia agrarnego nie występuje.

BEZROBOTNI Z PRAWEM DO ZASIŁKU

Zdecydowana większość zarejestrowanych nie pobiera zasiłku dla bezrobotnych. W końcu grudnia 2011 r. prawo do tego świadczenia posiadało 27,4 tys. osób, tj. 14,7% ogółu zaewidencjonowanych. W stosunku do sytuacji sprzed roku liczba zasiłkobiorców spadła o 371 osób. Obniżył się również procentowy udział pobierających zasiłek wśród ogółu bezrobotnych (31.12.2010 r. – 27,8 tys., tj. 15,3% ogółu).

Sytuacja powiatów i podregionów w opisywanym aspekcie jest zróżnicowana. Według stanu na 31.12.2011 r. najwyższy odsetek uprawnionych do pobierania zasiłku dla bezrobotnych notowano w Tychach (23,7%) oraz w powiatach ziemskich: myszkowskim (22,5%), bielskim (21,1%) i bieruńsko-lędzińskim (20,1%). Odwrotna sytuacja wystąpiła w Bytomiu (8,9%), Piekarach Śląskich (10,1%) oraz w Jastrzębiu Zdroju (10,4%), gdzie prawo do tego świadczenia miał co dziesiąty bezrobotny.

Zasiłek dla bezrobotnych pobierał co piąty zarejestrowany w podregionie tyskim (19,8%). W podregionach bytomskim i gliwickim udział zasiłkobiorców był najniższy (10,5%) i (11,7%).

Według stanu na 01 stycznia 2012 r. wysokość zasiłku podstawowego dla osób bezrobotnych w okresie pierwszych 3 miesięcy to 761,40 zł, natomiast w okresie kolejnych miesięcy posiadania prawa do zasiłku to 597,90 zł.

BEZROBOTNI W SZCZEGÓLNEJ SYTUACJI NA RYNKU PRACY

Ustawa o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy wymienia 11 kategorii bezrobotnych kwalifikujących się do osób będących w szczególnej sytuacji na rynku pracy.

Bezrobotni w szczególnej sytuacji na rynku pracy*	31.12.2010 r.		31.12.2011 r.	
	liczba	% udział	liczba	% udział
do 25 roku życia	35 895	19,8	34 457	18,5
długotrwale bezrobotni	72 162	39,8	84 291	45,3
powyżej 50 roku życia	41 526	22,9	44 154	23,7
bez kwalifikacji zawodowych	47 059	26,0	54 233	29,1
bez doświadczenia zawodowego	48 376	26,7	47 288	25,4

bez wykształcenia średniego	101 434	56,0	103 875	55,8
kobiety, które po urodzeniu dziecka nie podjęły zatrudnienia	17 020	17,3**	19 635	18,8**
samotnie wychowujący co najmniej jedno dziecko do 18 roku życia	15 897	8,8	18 510	9,9
bezrobotni, którzy po odbyciu kary pozbawienia wolności nie podjęli zatrudnienia	4 173	2,3	4 540	2,4
bezrobotni niepełnosprawni	11 064	6,1	11 511	6,2
po zakończeniu realizacji kontraktu socjalnego	206	0,1	269	0,1
Liczba bezrobotnych ogółem	181 198		186 187	

*dane liczbowe oraz odsetki nie sumują się, gdyż jeden bezrobotny może kwalifikować się do kilku kategorii równocześnie;

**wśród ogółu bezrobotnych kobiet.

Powyższa tabelka pokazuje, iż w odniesieniu do sytuacji sprzed roku powiększyła się skala bezrobocia w większości wymienionych kategorii, spadek odnotowany został jedynie wśród osób do 25 roku życia oraz bezrobotnych bez doświadczenia zawodowego.

BEZROBOTNI DO 25 ROKU ŻYCIA

W końcu grudnia 2011 r. bez pracy pozostawało 34,5 tys. bezrobotnych w wieku poniżej 25 lat. W odniesieniu do grudnia 2010 r. liczba najmłodszych bezrobotnych spadła o 1,4 tys. osób (tj. o 4,0%). Według stanu na 31.12.2011 r. bezrobotna młodzież to 18,5% ogółu zarejestrowanych, rok wcześniej udział ten był wyższy (19,8%).

Wśród zarejestrowanych bezrobotnych do 25 roku życia dominowały kobiety, które stanowiły 58,6% tej subpopulacji (20 182 osoby). „Napływ” do bezrobocia w okresie 12 miesięcy 2011 roku wśród osób poniżej 25 roku życia wyniósł 82 931 osób. W ciągu roku status bezrobotnego utraciło z powodu podjęcia pracy 29 905 osób.

Utrzymuje się zróżnicowanie przestrzenne poziomu bezrobocia wśród bezrobotnych poniżej 25 roku życia. W końcu 2011 r. najwyższe udziały bezrobotnej młodzieży obserwowano w powiatach: rybnickim (28,3%), pszczyńskim (27,9%), wodzisławskim (26,9%) oraz w mieście Jastrzębie Zdroju (26,3%). Najniższe udziały bezrobotnej młodzieży notowano w dużych miastach na prawach powiatu, tj. w: Częstochowie (11,2%), Bielsku-Białej (12,0%) oraz Dąbrowie Górniczej (13,1%).

BEZROBOTNI POWYŻEJ 50 ROKU ŻYCIA

W końcu grudnia 2011 r. zarejestrowanych było 44,2 tys. bezrobotnych powyżej 50 roku życia, procentowy udział wśród ogółu zarejestrowanych wynosił 23,7% (rok wcześniej analogiczny odsetek wyniósł 22,9%). W odniesieniu do sytuacji z końca grudnia 2010 r. liczba bezrobotnych tej kategorii wzrosła o 2,6 tys. osób. Bezrobotni powyżej 50 roku życia to jedna z niewielu kategorii zarejestrowanych, gdzie notujemy nadreprezentację mężczyzn. Udział kobiet wynosi 44,5%. „Napływ” do bezrobocia w okresie 12 miesięcy 2011 roku wśród osób powyżej 50 roku życia wyniósł 46 737 osób. Z tej grupy w ciągu roku status bezrobotnego utraciło z powodu podjęcia pracy 14 089 osób.

W końcu 2011 r. problem braku pracy w grupie 50+ najbardziej widoczny był w dużych ośrodkach przemysłowych, gdzie bezrobotni tej kategorii stanowili blisko jedną trzecią zarejestrowanych: Częstochowa (30,7%), Bielsko-Biała (28,8%), Gliwice (28,6%). Bezrobocie osób powyżej 50 roku życia najmniej widoczne było w powiatach podregionu rybnickiego: Jastrzębie Zdrój (14,2%), wodzisławski (16,7%) oraz rybnicki (18,2%).

OSOBY DŁUGOTRWALE BEZROBOTNE

Do grupy długotrwale bezrobotnych zaliczane są osoby pozostające w rejestrze powiatowego urzędu pracy łącznie przez okres ponad 12 miesięcy w okresie ostatnich 2 lat, z wyłączeniem okresów odbywania stażu i przygotowania zawodowego w miejscu pracy. W ciągu roku liczebność tej kategorii wzrosła o 12,1 tys. osób, do poziomu 84,3 tys. W ciągu roku udział długotrwale bezrobotnych w ogólnej liczbie zaewidencjonowanych wzrósł o 5,5 pkt. proc., z 39,8% w grudniu 2010 r. do 45,3% w końcu 2011 r.

Wśród długotrwale bezrobotnych dominują kobiety (58,6% w końcu grudnia 2011 r., wobec 57,5% w grudniu 2010 r.).

Utrzymuje się zróżnicowanie przestrzenne poziomu długotrwałego bezrobocia. W końcu 2011 r. najwięcej bezrobotnych tej kategorii zaewidencjonowanych było w Częstochowie (7,1 tys.), Bytomiu (6,2 tys.) oraz Sosnowcu (4,6 tys.).

Procentowy udział długotrwale bezrobotnych wśród ogółu najwyższy był w Bytomiu (58,0%) oraz w powiatach ziemskich: zawierciańskim (54,5%), myszkowskim (51,1%) i częstochowskim (51,0%).

BEZROBOTNI BEZ KWALIFIKACJI ZAWODOWYCH

Według stanu na 31.12.2011 r. 29,1%, tj. 54,2 tys. osób zaliczało się do grupy bezrobotnych bez kwalifikacji zawodowych.

Zgodnie z zapisami ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy oznacza to bezrobotnego nie posiadającego kwalifikacji do wykonywania jakiegokolwiek zawodu, poświadczonych dyplomem, świadectwem, zaświadczeniem instytucji szkoleniowej. W ciągu roku liczba zarejestrowanych bez kwalifikacji zawodowych wzrosła aż o 7,2 tys. osób, udział wzrósł o 3,1 pkt. proc.

NIEPEŁNOSPRAWNI BEZROBOTNI

W końcu grudnia 2011 roku liczba bezrobotnych niepełnosprawnych wynosiła 11,5 tys. i przez okres roku zwiększyła się o 447 osób (tj. o 4,0%). Nieznacznie wzrósł udział bezrobotnych niepełnosprawnych wśród ogółu, z 6,1% w grudniu 2010 r. do 6,2% w grudniu 2011 r.

Według stanu na 31.12.2011 r. najwięcej osób niepełnosprawnych zarejestrowanych było w: Częstochowie (1,4 tys. osób), Bielsku-Białej (740 osób) oraz Sosnowcu (571 osób). Najmniej osób omawianej kategorii zaewidencjonowanych było w powiatach: bieruńsko-lęczyńskim (80 bezrobotnych niepełnosprawnych), lublinieckim (101 osób) oraz w rybnickim (106 osób).

Kobiety nieznacznie przeważają wśród bezrobotnych niepełnosprawnych. Według stanu na 31.12.2011 r. ich udział wynosił 50,5%, rok wcześniej – 50,4%.

BEZROBOTNI ABSOLWENCI

Bezrobotni absolwenci (bezrobotni w okresie do 12 miesięcy od ukończenia nauki szkolnej) to według stanu na koniec grudnia ub. roku 5,7% ogółu zarejestrowanych (31.12.2011 r. – 10 637 osób). Wśród bezrobotnych absolwentów zdecydowanie dominowały kobiety (60,9%). Na przestrzeni roku liczebność tej kategorii nieznacznie zmniejszyła się o 194 osoby, tj. redukcja o 1,8%.

Według stanu na 31.12.2011 r. najwięcej bezrobotnych absolwentów zarejestrowanych było w Częstochowie (582 osoby) oraz w powiatach ziemskich: żywieckim (558 osób) i częstochowskim (535 osób). Najmniej osób tej kategorii zaewidencjonowanych było powiecie gliwickim (72 osoby) oraz w mieście Świętochłowice (81 osób). Wśród bezrobotnych absolwentów osoby z wyższym wykształceniem to 35,9% (3 818 osób).

STRUKTURA WYKSZTAŁCENIA BEZROBOTNYCH

W roku 2011 nastąpił wzrost liczby bezrobotnych we wszystkich kategoriach wykształcenia. Podobnie jak w latach 2009 – 2010 najwyższą dynamikę wzrostu bezrobocia obserwujemy wśród osób z wyższym wykształceniem (6,8%). W stosunku do pozostałych kategorii wykształcenia dynamika wzrostu liczby osób bezrobotnych z wykształceniem wyższym była relatywnie wysoka, ale w porównaniu z rokiem 2010 ukształtowała się na poziomie o połowę niższym (w 2010 r. dynamika wzrostu bezrobotnych z wyższym wykształceniem wyniosła 14,6%, w stosunku do 2009 roku). Spośród ponad 22 tys. bezrobotnych z dyplomem wyższej uczelni aż 3,8 tys. to bezrobotni absolwenci w okresie do 12 miesięcy od ukończenia nauki (17,2%).

Struktura bezrobocia według poziomu wykształcenia

POZIOM WYKSZTAŁCENIA	31.12.2010		31.12.2011		Wzrost bezrobocia	
	osoby	% udział	osoby	% udział	w osobach	w %
Ogółem	181 198	100,0	186 187	100,0	4 989	2,8
wyższe	20 778	11,5	22 193	11,9	1 415	6,8
policealne i średnie zawodowe	41 781	23,1	42 818	23,0	1 037	2,5
średnie ogólnokształcące	17 205	9,5	17 301	9,3	96	0,6
zasadnicze zawodowe	50 889	28,1	51 885	27,9	996	2,0
gimnazjalne i poniżej	50 545	27,9	51 990	27,9	1 445	2,9

W zbiorowości osób z wyższym wykształceniem odsetek długookresowego bezrobocia jest nieco niższy niż w pozostałych grupach wyodrębnionych ze względu na poziom wykształcenia; co czwarty pozostaje w rejestrach nieprzerwanie ponad 12 miesięcy (24,2%; przy średniej wojewódzkiej 29,8%).

Analizując długość czasu pozostawania bez pracy stwierdzamy, że wśród osób z wyższym wykształceniem blisko połowa pozostawała bez zatrudnienia od 1 do 3 miesięcy (prawie 5,6 tys.) oraz od 3 do 6 miesięcy (4,7 tys.). W stolicy województwa najwięcej bezrobotnych z dyplomem to osoby pozostające bez pracy od 1 do 3 miesięcy (383 osoby), najmniej liczną grupą są osoby pozostające bez zatrudnienia powyżej 24 miesięcy (81 osób).

W końcu 2011 roku najwyższą liczbę bezrobotnych z wyższym wykształceniem odnotowano w Częstochowie (2,3 tys.) oraz w Sosnowcu (1,4 tys.). Ponad 1,3 tys. osób bez pracy z dyplomem wyższej uczelni było także na terenie miasta Katowice. Najmniejszą liczbę osób bez pracy po studiach odnotowano w Świętochłowicach (130 osób) i w powiecie bieruńsko-lędzińskim (203 osoby).

Tak jak w poprzednich latach miasta, w których według stanu na 31 grudnia 2011 roku odnotowano najwięcej bezrobotnych z wykształceniem gimnazjalnym i poniżej to Bytom (4,4 tys.) oraz Częstochowa (3,6 tys.).

PŁYNNOŚĆ BEZROBOCIA, OFERTY PRACY

Na przestrzeni 2011 r. w powiatowych urzędach pracy województwa śląskiego zarejestrowało się 284,0 tys. osób tj. aż o 49,7 tys. mniej niż rok wcześniej. Najwięcej rejestracji było w styczniu 2011 r. (31 932), natomiast najmniej w maju (19 020). Wśród napływających do bezrobocia nieznacznie dominowały kobiety (w okresie od stycznia do grudnia 2011 r. panie stanowiły 51,5 % „napływu”).

W analizowanym okresie z rejestrów wyłączono 279,1 tys. bezrobotnych tj. o 41,9 tys. mniej niż rok wcześniej. W okresie od stycznia do grudnia 2011 r. kobiety stanowiły zaledwie 50,2% „odpływu”; w tym samym okresie 2010 r. – 52,1%.

W 2011 r. liczba wyłączonych z tytułu niepotwierdzenia gotowości do pracy wyniosła 105 819 osób (tj. 37,9% „odpływu”). W 2010 r. odpowiednio 114 903 osoby (tj. 35,8%).

W całym 2011 roku z tytułu rozpoczęcia zatrudnienia wyrejestrowano 114,4 tys. osób, tj. 41,0% „odpływu” (w 2010 r.: 117,2 tys., tj. 36,5%). W 2011 roku znacząco spadła liczba bezrobotnych, którzy zostali wyłączeni z powodu otrzymania dotacji na rozpoczęcie własnej działalności gospodarczej. W okresie od stycznia do końca grudnia 2011 r. dotacje te otrzymało 2 574 bezrobotnych (wobec 7 896 osób w 2010 roku).

Od stycznia do grudnia 2011 r. do urzędów pracy zgłoszono 92,0 tys. informacji o wolnych miejscach pracy i miejscach aktywizacji zawodowej, tj. o 23,2 tys. mniej niż w analogicznym okresie poprzedniego roku (w 2010 r. – 115,2 tys. ofert zatrudnienia). W 2011 roku tylko 16,4% propozycji stanowiły subsydiowane miejsca aktywizacji zawodowej, rok wcześniej analogiczny odsetek wynosił 28,9%.

AKTYWNOŚĆ ZAWODOWA WEDŁUG BAEL

Z danych BAEL (Badanie Aktywności Zawodowej Ludności) wynika, że wskaźnik zatrudnienia mieszkańców województwa śląskiego w wieku powyżej 15 roku życia wzrósł, z 48,4% w IV kwartale 2010 r. do 49,3% w IV kwartale 2011 r. Analogiczny miernik wśród ludności w wieku produkcyjnym nieznacznie wzrósł z poziomu 63,5% w IV kwartale 2010 r. do 63,6% w IV kwartale 2011 r. W analizowanym okresie odnotowano wzrost wartości współczynnika aktywności zawodowej.

Wzrosła zatrudnialność kobiet. O ile w IV kwartale 2010 r. wskaźnik zatrudnienia kobiet w wieku powyżej 15 lat przyjmował wartość 41,3%, to rok później wzrósł do poziomu 42,3%. Korzystnie ocenić należy fakt, że w grupie kobiet w wieku produkcyjnym omawiany miernik także wykazał tendencję wzrostową (IV kwartał 2010 r. 57,8%; IV kwartał 2011 r. – 58,9%).

Województwo Śląskie. Aktywność zawodowa ludności w wieku powyżej 15 lat, lata 2010 – 2011. [dane w %]

Wyszczególnienie	Współczynnik aktywności zawodowej			Wskaźnik zatrudnienia			Stopa bezrobocia		
	ogółem	mężczyźni	kobiety	ogółem	mężczyźni	kobiety	ogółem	mężczyźni	kobiety
I kwartał 2010 r.	52,5	60,0	45,8	47,5	54,8	41,1	9,6	8,8	10,4
II kwartał 2010 r.	53,2	61,0	46,2	48,7	56,4	41,9	8,4	7,4	9,4
III kwartał 2010 r.	52,7	60,4	45,9	47,5	55,5	40,4	9,8	8,1	11,7
IV kwartał 2010 r.	53,1	61,0	46,0	48,4	56,4	41,3	8,8	7,5	10,2
I kwartał 2011 r.	53,5	61,5	46,0	49,1	57,1	41,6	8,2	7,1	9,6
II kwartał 2011 r.	54,1	62,8	46,1	49,2	57,9	41,1	9,1	7,8	10,8
III kwartał 2011 r.	53,5	61,8	46,0	48,2	56,9	40,3	9,9	8,0	12,2
IV kwartał 2011 r.	54,5	62,0	47,6	49,3	56,9	42,3	9,5	8,2	11,1

Źródło: Badanie Aktywności Ekonomicznej Ludności, Urząd Statystyczny, Katowice

Nieznacznie wzrósł także wskaźnik zatrudnienia mężczyzn, z 56,4% w IV kwartale 2010 r. do 56,9% w IV kwartale 2011 r.

Odnotowano obniżenie wartości wskaźnika zatrudnienia wśród mężczyzn w wieku produkcyjnym: z 68,9% w IV kwartale 2010 r. do 68,0% w IV kwartale 2011 r.

Z porównania danych ogólnopolskich wynika, że województwo śląskie niezmiennie charakteryzuje się niższym od krajowego wskaźnikiem zatrudnienia. Dotyczy to zarówno kobiet, jak i mężczyzn.

Śląskie na tle kraju.
Wskaźnik zatrudnienia ludności w wieku powyżej 15 lat według płci.
Stan na IV kwartał 2010 i 2011 r. Dane w %
Ujęcie rankingowe wg kolumny 3 w tabeli

Województwa	ogółem		mężczyźni		kobiety	
	2010	2011	2010	2011	2010	2011
1	2	3	4	5	6	7
POLSKA	50,6	50,8	58,6	58,9	43,4	43,4
MAZOWIECKIE	54,3	56,1	61,4	64,1	47,8	49,0
WIELKOPOLSKIE	53,1	52,6	63,3	63,5	43,6	42,6
ŁÓDZKIE	52,6	52,1	61,0	60,7	45,0	44,5
LUBELSKIE	51,1	51,6	57,4	58,0	45,4	45,8
POMORSKIE	51,4	50,7	61,0	60,2	43,0	42,1
PODLASKIE	49,6	50,4	56,5	57,7	43,5	43,7
LUBUSKIE	51,1	50,3	59,0	56,6	43,8	44,2
MAŁOPOLSKIE	49,5	50,1	58,2	58,1	42,0	43,0
ŚWIĘTOKRZYSKIE	50,7	49,8	57,6	57,6	44,1	42,3
PODKARPACKIE	50,1	49,6	55,3	56,1	45,1	43,2
ŚLĄSKIE	48,4	49,3	56,4	56,9	41,3	42,3
OPOLSKIE	48,6	49,1	57,5	59,4	40,3	40,1
KUJAWSKO-POMORSKIE	48,4	49,0	57,7	58,6	40,3	40,5
DOLNOŚLĄSKIE	49,1	48,2	56,4	54,9	42,6	42,1
WARMIŃSKO-MAZURSKIE	48,5	47,4	57,6	56,5	39,8	38,7
ZACHODNIOPOMORSKIE	46,8	45,5	54,6	53,6	39,8	38,4

Źródło: Bank Danych Lokalnych Główny Urząd Statystyczny
http://www.stat.gov.pl/bdl/app/dane_podgrup.display?p_id=190786&p_token=0.3038258289124265#

Równocześnie wyraźnie widać, że w stosunku do danych ogólnopolskich, największe różnice w wysokości wskaźnika zatrudnienia obserwowane są w najstarszej grupie wiekowej.

Województwo śląskie na tle kraju.
Wskaźnik zatrudnienia ludności w wieku powyżej 15 lat według grup wiekowych
oraz wskaźnik zatrudnienia dla przedziału 20 – 64 lat
Stan na IV kwartał 2010 i 2011 r. (dane w %)
Ujęcie rankingowe wg ostatniej kolumny tabeli

Województwa	IV kwartał							
	20-64 lat		15-24 lat		25-54 lat		55-64 lat	
	2010	2011	2010	2011	2010	2011	2010	2011
POLSKA	64,8	64,9	25,8	24,7	77,4	77,4	35,3	37,6
MAZOWIECKIE	69,7	71,2	28,6	27,2	81,4	82,1	41,1	46,7
PODKARPACKIE	64,3	63,2	19,8	18,5	75,5	74,4	41,7	43,2
PODLASKIE	65,6	66,6	23,1	22,9	79,3	79,3	35,2	40,6
LUBELSKIE	65,0	66,0	21,3	20,3	78,3	79,6	38,0	39,7
MAŁOPOLSKIE	65,0	65,5	26,2	25,0	78,1	77,7	33,9	39,3
ŚWIĘTOKRZYSKIE	65,5	64,0	21,8	22,6	77,4	76,0	40,8	39,3
WIELKOPOLSKIE	65,2	65,9	31,7	29,9	76,9	78,1	35,5	38,4
ŁÓDZKIE	67,2	67,3	28,0	27,1	80,0	80,5	35,8	38,1
POMORSKIE	64,3	64,2	30,1	25,8	74,9	75,9	39,8	37,2
OPOLSKIE	63,7	63,4	26,6	29,6	77,1	76,1	33,6	36,1
DOLNOŚLĄSKIE	63,6	62,5	27,5	24,7	76,6	76,6	35,6	34,9
LUBUSKIE	63,8	62,9	25,8	25,2	76,8	75,2	30,6	34,6
WARMIŃSKO-MAZURSKIE	61,3	59,8	23,3	20,4	72,8	72,5	33,0	32,7

ZACHODNIOPOMORSKIE	59,6	58,3	20,2	21,5	74,2	72,2	29,3	31,8
KUJAWSKO-POMORSKIE	61,2	62,7	25,9	22,2	73,8	74,9	30,4	31,8
ŚLĄSKIE	62,7	62,6	24,0	25,3	76,5	75,3	28,6	30,8

Zródło: Bank Danych Lokalnych Główny Urząd Statystyczny

WSKAŹNIK ZATRUDNIENIA WŚRÓD NIEPEŁNOSPRAWNYCH

Z danych GUS wynika, że w 2011 r. wskaźnik zatrudnienia wśród niepełnosprawnych mieszkańców województwa śląskiego wyraźnie obniżył się (o 2,8 pkt. proc). Niezmiennie wysokość wskaźnika zatrudnienia w województwie śląskim należy do najniższych w kraju, w IV kwartale 2011 r. wskaźnik ten wynosił 20,1% co oznacza, że na 100 niepełnosprawnych w wieku od 16 do 64 lat pracowało około 20 osób.

Wskaźnik zatrudnienia osób niepełnosprawnych w wieku 16-64 lata. Lata 2010-2011. Stan w IV kwartale. Dane w %

Polska / Województwa	IV kwartał	
	2010	2011
POLSKA	20,9	20,7
ŚWIĘTOKRZYSKIE	29,2	26,4
LUBUSKIE	28,4	25,5
ŁÓDZKIE	26,0	24,8
MAŁOPOLSKIE	19,5	24,0
PODLASKIE	18,2	23,2
KUJAWSKO-POMORSKIE	18,4	23,1
PODKARPACKIE	25,0	21,9
OPOLSKIE	19,6	21,7
LUBELSKIE	22,3	21,4
WIELKOPOLSKIE	22,0	21,4
ŚLĄSKIE	22,9	20,1
POMORSKIE	20,0	19,1
MAZOWIECKIE	17,7	18,3
WARMIŃSKO-MAZURSKIE	14,9	17,1
DOLNOŚLĄSKIE	14,9	14,7
ZACHODNIOPOMORSKIE	16,2	11,8

OBSZARY PROBLEMOWE

Wyniki własnych badań i analiz prowadzonych przez Wojewódzki Urząd Pracy oraz dane publikowane przez Główny Urząd Statystyczny, pozwalają na zidentyfikowanie głównych obszarów problemowych występujących na wojewódzkim rynku pracy. Należą do nich:

- **zróżnicowanie przestrzenne liczby zarejestrowanych i natężenia bezrobocia rejestrowanego.** Według stanu na 31.12.2011 r. najwyższą liczbę zarejestrowanych notowano w miastach o dużym potencjale ludności to jest w: Częstochowie (13,9 tys. osób), Bytomiu (10,7 tys. osób) i Sosnowcu (10,3 tys. osób). Najmniej osób zaewidencjonowanych było w powiatach: bieruńsko-łódzińskim (1,3 tys. osób), Żorach (1,8 tys. osób) oraz powiecie rybnickim (2,1 tys. osób).

Jeżeli chodzi o stopę bezrobocia, to najniższa wartość tego wskaźnika notowana jest w Katowicach, gdzie w końcu grudnia 2011 r. stopa wynosiła 4,3%. Na przeciwległej pozycji lokowały się Bytom oraz powiat myszkowski, gdzie wysokość tego miernika osiągała wartość odpowiednio 19,1% oraz 18,9%. Jak widać, powiat o najwyższej i najniższej stopie bezrobocia dzieliła w grudniu ubiegłego roku różnica 14,8 pkt. proc. Biorąc pod uwagę wysokość natężenia bezrobocia, w najgorszej sytuacji zatrudnieniowej są powiaty ziemskie położone w północnej części województwa (myszkowski, częstochowski, zawierciański) oraz miasta na prawach powiatu Bytom i Świętochłowice.

Oprócz Katowic, niską stopą bezrobocia charakteryzuje się powiat bieruńsko – łódziński oraz miasta na prawach powiatu Tychy i Bielsko-Biała. **Biorąc pod uwagę, że w wielu przypadkach zjawisko bezrobocia ma charakter strukturalny, polaryzacja rynku pracy utrzyma się.**

- **wysoki poziom długotrwałego bezrobocia.** Zgodnie z zapisami ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy, do grupy długotrwałe bezrobotnych zaliczane są osoby pozostające w rejestrze powiatowego urzędu pracy łącznie przez okres ponad 12 miesięcy w czasie ostatnich 2 lat, z wyłączeniem okresów odbywania stażu i przygotowania zawodowego dorosłych. W 2011 roku zbiorowość długotrwałe bezrobotnych wzrosła o 12,1 tys. osób, do poziomu 84,3 tys. W ciągu roku udział tej kategorii w ogólnej liczbie zaewidencjonowanych wzrósł o 5,5 pkt. proc., z 39,8% w grudniu 2010 r. do 45,3% w końcu 2011 r. Wzrost długotrwałego bezrobocia wynika między innymi ze zmniejszenia środków z Funduszu Pracy, przeznaczonych na aktywne formy przeciwdziałania bezrobociu. Bezczynność zawodowa zmniejsza szanse na podjęcie pracy. Obserwujemy niechęć pracodawców do zatrudniania osób trwale bezrobotnych. Długotrwałe bezrobocie w sferze społecznej często oznacza marginalizację zaś w aspekcie ekonomicznym prowadzi do pogorszenia sytuacji materialnej, a nawet biedy. **Możliwe jest rozszerzenie się bezrobocia długotrwałego, w najlepszym wypadku utrzyma się ono na dotychczasowym poziomie.**
- **wzrost wskaźnika udziału najstarszych bezrobotnych wśród ogółu zarejestrowanych. Pogorszenie sytuacji bezrobotnych powyżej 55 roku życia.** Dane dotyczące bezrobocia rejestrowanego wskazują, że w przypadku osób z najstarszych grup wiekowych, dynamika wzrostu liczby zarejestrowanych jest wysoka. W końcu 2011 r., w porównaniu do stanu z końca 2010 r., wzrost poziomu bezrobocia odnotowano w większości grup wiekowych (z wyjątkiem osób w wieku od 18 do 24 lat oraz od 45 do 54 lat). Co prawda zbiorowości w wieku od 55 do 59 lat oraz od 60 do 64 lat były najmniej liczne, jednak notowano bardzo wysoką dynamikę przyrostu najstarszych bezrobotnych. Na przykład w ujęciu rocznym liczebność subpopulacji bezrobotnych z przedziału wiekowego od 60 do 64 lat zwiększyła się o ponad jedną czwartą. Dokładne dane zawarto w tabeli.

WIEK	Liczba bezrobotnych				Wzrost w stosunku do 31.12.2010 r.	
	31.12. 2010 r.		31.12. 2011 r.		osoby	w %
	osoby	%	osoby	%		
Ogółem	181 198	100,00%	186 187	100,00%	4 989	2,8%
18 – 24 lat	35 895	19,80%	34 457	18,50%	-1 438	-4,0%
25 – 34 lat	53 215	29,40%	54 916	29,50%	1 701	3,2%
35 – 44 lat	33 499	18,50%	35 635	19,10%	2 136	6,4%
45 – 54 lat	38 976	21,50%	38 709	20,80%	-267	-0,7%
55 – 59 lat	16 091	8,90%	17 995	9,70%	1 904	11,8%
60 – 64 lat	3 522	1,90%	4 475	2,40%	953	27,1%

Z danych statystycznych wynika, że bezrobotni powyżej 50 roku życia stosunkowo rzadko są wyłączeni z rejestrów z powodu podjęcia pracy. Aktywizację zawodową utrudnia niski poziom wykształcenia, długookresowe bezrobocie (które w tej grupie zarejestrowanych jest szczególnie wysokie) oraz niski udział w aktywnych formach przeciwdziałaniu bezrobociu (na przykład staże, szkolenia).

Przewidujemy, że tendencja wzrostu liczby najstarszych bezrobotnych w najbliższym czasie utrzyma się.

III. WNIOSKI WYPŁYWAJĄCE ZE SPRAWOZDANIA Z REALIZACJI REGIONALNEGO PLANU DZIAŁAŃ NA RZECZ ZATRUDNIENIA ZA ROK 2011

W Sprawozdaniu z Realizacji Regionalnego Planu Działań na Rzecz Zatrudnienia za rok 2011 sformułowano wnioski i rekomendacje do przygotowywanego RPDZ na rok 2012.

Realizacja Regionalnego Planu Działań na Rzecz Zatrudnienia w roku 2011 przebiegała w niekorzystnych w warunkach gospodarczych, co skutkowało dalszym zmniejszeniem liczby miejsc pracy oraz wzrostem zwolnień z przyczyn nie dotyczących pracowników. W efekcie wzrosło bezrobocie rejestrowane. Bezrobocie dotknęło praktycznie wszystkie kategorie osób, z wyjątkiem młodzieży do 25 roku życia, i to pomimo objęcia tychże grup różnymi programami łagodzącymi negatywne skutki bezrobocia finansowanymi ze środków Funduszu Pracy oraz Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki. Rok 2011 nie był hojny dla publicznych służb zatrudnienia. Nastąpiło drastyczne obniżenie środków Funduszu Pracy na aktywne formy przeciwdziałania bezrobociu.

Dlatego wyznaczając wskaźniki do osiągnięcia w 2012 roku należy uwzględnić fakt, że nie nastąpi szybka poprawa na regionalnym rynku pracy i tym samym będą ulegać pogorszeniu wskaźniki dotyczące bezrobotnych. Głównym celem powinno być ograniczanie rozmiarów bezrobocia z uwzględnieniem określonych kategorii osób w zależności od powiatu.

Należy dołożyć starań na rzecz podniesienia efektywności zatrudnieniowej działań łagodzących skutki bezrobocia finansowanych z Funduszu Pracy.

Niewątpliwym wsparciem powinny być środki pochodzące z Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki, dzięki którym mogą być wspierane zarówno osoby bezrobotne jak i pracujące. Stwarza to możliwość wykreowania szerokiego wachlarza usług umożliwiających zminimalizowanie negatywnych skutków spowolnienia gospodarczego w regionie oraz w poszczególnych powiatach.

IV. ZAŁOŻENIA REGIONALNEGO PLANU DZIAŁAŃ NA RZECZ ZATRUDNIENIA NA ROK 2012 (cele, priorytety, działania, wskaźniki)

Kierując się wstępnymi założeniami Krajowego Planu Działań na Rzecz Zatrudnienia na lata 2012-2014, a także uwzględniając sytuację na wojewódzkim rynku pracy oraz w poszczególnych powiatach, proponuje się przyjąć w RPDZ na rok 2012 następujące kierunki działań nakierowane na łagodzenie negatywnych skutków bezrobocia oraz ograniczania liczby wolnych miejsc pracy:

- dążenie do podniesienia poziomu zatrudnienia i jego jakości
- poprawa jakości kapitału ludzkiego z uwzględnieniem potrzeb rynku pracy.

Osiągnięcie w 2012 roku wyznaczonych celów będzie możliwe w ramach 2 priorytetów:

Priorytet I. Adaptacyjny rynek pracy

Priorytet II. Wzmocnienie obsługi rynku pracy.

Priorytet I. Adaptacyjny rynek pracy:

- a. Upowszechnianie i rozwój kształcenia ustawicznego;
- b. Aktywizacja osób w wieku 50+;
- c. Doskonalenie rozwiązań pozwalających na godzenie obowiązków rodzinnych z pracą, promocja alternatywnych i elastycznych form zatrudnienia oraz metod organizacji pracy, w tym upowszechnianie informacji z tego zakresu;
- d. Pomoc młodzieży rozpoczynającej karierę zawodową;
- e. Wspieranie zdolności prozatrudnieniowych pracowników oraz potencjału adaptacyjnego przedsiębiorstw;
- f. Wspieranie działań na rzecz rozwoju gospodarki innowacyjnej oraz wzrostu zatrudnienia w nowoczesnych gałęziach przemysłu w regionie, w tym badania, inwestycje;
- g. Wspomaganie współpracy pomiędzy publicznymi służbami zatrudnienia a prywatnymi agencjami zatrudnienia, pracodawcami oraz pomocą społeczną, partnerami społecznymi i organizacjami pozarządowymi;
- h. Zachęcanie przedsiębiorców do kreowania nowych miejsc pracy.

Priorytet II. Wzmocnienie obsługi rynku pracy:

- a. Doskonalenie usług publicznych służb zatrudnienia oraz instytucji rynku pracy w zakresie pośrednictwa pracy, poradnictwa zawodowego, aktywnego poszukiwania pracy;
- b. Wdrażanie i doskonalenie standardów usług rynku pracy;
- c. Wspieranie działań na rzecz zwiększania katalogu instytucji zaangażowanych w obsługę rynku pracy;
- d. Doskonalenie współpracy pomiędzy partnerami rynku pracy na rzecz aktywizacji osób bezrobotnych i poszukujących pracy.

Wskaźniki wyznaczonych celów:

1. Podniesienie wskaźnika zatrudnienia w regionie.
2. Utrzymanie na poziomie roku 2011 liczby bezrobotnych w województwie i poszczególnych powiatach (lub jej obniżenie).
3. Utrzymanie lub zmniejszenie wielkości stóp bezrobocia w województwie i poszczególnych powiatach na poziomie wielkości z roku 2011.
4. Zmniejszenie liczby długotrwale bezrobotnych w liczbie bezrobotnych ogółem.
5. Zwiększenie liczby kobiet w programach aktywizujących.
6. Zwiększenie liczby osób powyżej 45 roku życia w programach aktywizujących.
7. Utrzymanie liczby samozatrudnionych w wyniku otrzymania dotacji z Funduszu Pracy.
8. Utrzymanie na poziomie poprzedniego roku odsetka bezrobotnych do 25 roku życia w liczbie bezrobotnych ogółem
9. Utrzymanie liczby ofert pracy.

Uwaga: Punktem odniesienia do wyżej wymienionych wskaźników są wielkości uzyskane w 2011 roku.

V. PARTNERZY RPDZ NA ROK 2012

Wzorem lat ubiegłych do opracowania dokumentu zaproszeni zostali następujący partnerzy:

1. Urząd Marszałkowski:
 - Wydział Gospodarki, Promocji i Współpracy Międzynarodowej
 - Wydział Europejskiego Funduszu Społecznego,
 - Wydział Rozwoju Regionalnego,
 - Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej Województwa Śląskiego,
 - Śląskie Centrum Przedsiębiorczości w Chorzowie.
2. Urząd Wojewódzki:
 - Wydział Spraw Obywatelskich i Cudzoziemców Śląskiego Urzędu Wojewódzkiego,
 - Kuratorium Oświaty w Katowicach.
3. Śląska Wojewódzka Komenda Ochotniczych Hufców Pracy w Katowicach
4. Podmioty gospodarcze, izby:
 - Górnośląska Agencja Rozwoju Regionalnego S.A. w Katowicach,
 - Górnośląska Agencja Przekształceń Przedsiębiorstw S.A. w Katowicach,
 - Izba Rzemieśnicza oraz Małej i Średniej Przedsiębiorczości w Katowicach,
 - Regionalna Izba Gospodarcza w Katowicach,
 - Regionalna Izba Handlu i Przemysłu w Bielsku-Białej,
 - Regionalna Izba Przemysłowo-Handlowa w Częstochowie.
5. Związki Zawodowe:
 - Zarząd Regionu Śląsko-Dąbrowskiego NSZZ „SOLIDARNOŚĆ” w Katowicach,
 - Rada OPZZ Województwa Śląskiego w Katowicach.
6. NGO:
 - Śląskie Forum Organizacji Pozarządowych KAFOS w Katowicach,
 - Stowarzyszenie Wspierania Organizacji Pozarządowych MOST w Katowicach,
 - Polskie Forum Edukacji Europejskiej w Katowicach.
7. Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa w Częstochowie
8. Powiatowe Urzędy Pracy Województwa Śląskiego

VI. KOORDYNOWANIE, MONITOROWANIE I OCENA REALIZOWANYCH ZADAŃ

Regionalny Plan Działań na Rzecz Zatrudnienia na rok 2012 opracował Wojewódzki Urząd Pracy w Katowicach, który w trakcie jego przygotowania postępował zgodnie z zasadą partnerstwa. Zasada partnerstwa została uwzględniona w trybie przygotowania Regionalnego Planu Działań na Rzecz Zatrudnienia na rok 2012 poprzez udział w jego opracowywaniu przedstawicieli administracji samorządowej, rządowej, związków zawodowych, związków pracodawców, izb handlowych, organizacji pozarządowych.

Uwzględniony został tryb konsultacji. RPDZ każdorazowo jest poddawany opinii Wojewódzkiej Rady Zatrudnienia, która grupuje przedstawicieli wojewódzkich struktur organizacji związkowych, organizacji pracodawców, społeczno-zawodowych organizacji rolników, powiatowych rad zatrudnienia, organizacji pozarządowych zajmujących się statutowo problematyką rynku pracy.

RPDZ zostanie umieszczony na stronach internetowych Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Katowicach. Na stronie Urzędu prezentowane będą – wzorem lat ubiegłych – rozwiązania w obszarze polityki rynku pracy, jako przykłady dobrych praktyk. Ta forma prezentacji służyć będzie upowszechnianiu przykładowych działań podejmowanych przez różne podmioty śląskiego rynku pracy.

Monitorowanie polegające na systematycznym zbieraniu, analizowaniu ilościowych i jakościowych informacji na temat wdrażanych poszczególnych projektów będzie prowadził Wojewódzki Urząd Pracy. Na tej instytucji spoczywa obowiązek monitorowania i koordynowania wykonywanych działań zapisanych w Regionalnym Planie Działań na Rzecz Zatrudnienia na rok 2012.

Wyniki monitoringu zostaną opracowane i przedstawione Zarządowi Województwa Śląskiego w formie rocznego sprawozdania z realizacji zadań uwzględnionych w Planie Pracy Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Katowicach w terminie do dnia 31 marca 2013 roku.

Przekazanie sprawozdań z realizowanych przez partnerów zadań według stanu na dzień 31 grudnia 2012 roku winno nastąpić w terminie do 15 lutego 2012 roku.

VII. PLANOWANE REZULTATY – FINANSOWANIE PROGRAMÓW

Podstawowymi źródłami finansowania zadań ujętych w Regionalnym Planie Działań Rzecz Zatrudnienia na rok 2012 będą:

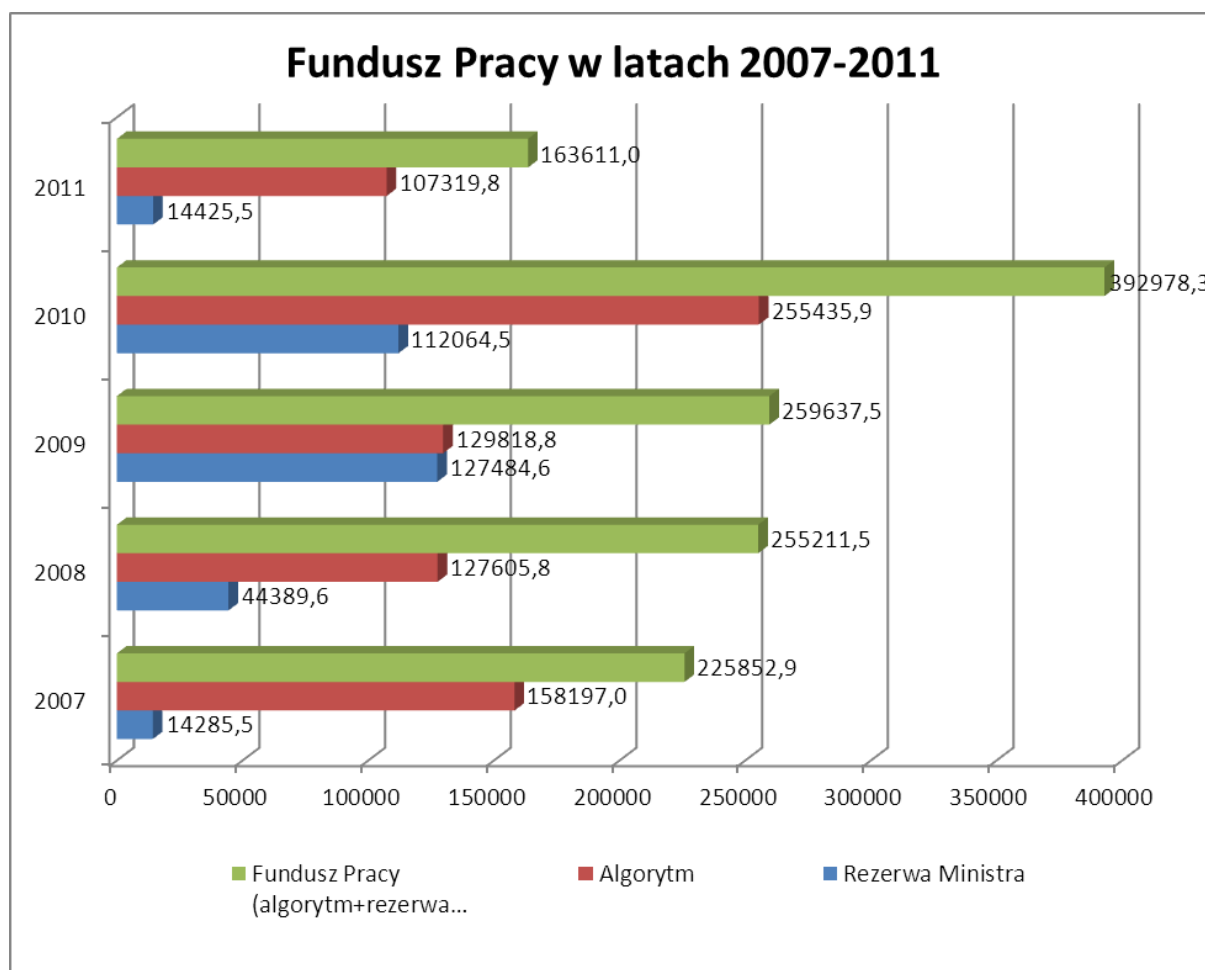
- Fundusz Pracy,
- Europejski Fundusz Społeczny, w szczególności Program Operacyjny Kapitał Ludzki,
- inne środki firm, instytucji i organizacji.

Fundusz Pracy.

Zgodnie z decyzjami finansowymi Ministra Pracy i Polityki Społecznej Województwo Śląskie otrzymało na rok 2012 środki w łącznej wysokości 168 mln 931 tys. 400 zł (wg decyzji finansowej z dnia 22 marca 2012 r.), z tego:

- 65%, tj. 109 805,5 tys. zł. na realizację przez samorządy powiatowe programów na rzecz promocji zatrudnienia, łagodzenia skutków bezrobocia i aktywizacji zawodowej;
- 35%, tj. 59 125,9 tys. zł (stanowiącą rezerwę wojewódzka) wykorzystanych zostanie na realizację przez samorządy powiatowe projektów systemowych w ramach Podziałania 6.1.3 Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki.

Z punktu widzenia założeń do planu istotna jest informacja, że poziom środków Funduszu Pracy w dalszym ciągu jest niższy niż w latach poprzednich i nie odbiega znacząco od roku 2011, w którym nastąpiła drastyczna obniżka środków Funduszu Pracy na programy aktywizujące osoby bezrobotne. Fakt ten determinuje kierunku działań oraz przyjęcie określonych wskaźników do osiągnięcia w 2012r.

**Środki Funduszu Pracy na finansowanie programów na rzecz promocji zatrudnienia, łagodzenia skutków bezrobocia i aktywizacji zawodowej na rok 2012
(w tys. zł)**

Lp.	Nazwa powiatowego urzędu pracy	Środki na programy na rzecz promocji zatrudnienia	Środki na projekty w ramach Poddziałania 6.1.3 PO KL	RAZEM (3+4)
1	2	3	4	5
1	PUP w Będzinie	4190,7	2256,5	6447,2
2	PUP w Bielsku-Białej (z pow.bielskim)	5141,3	2768,4	7909,7
3	PUP w Bytomiu	7418,1	3994,4	11412,5
4	PUP w Chorzowie	2322,4	1250,5	3572,9
5	PUP w Cieszynie	4298,1	2314,4	6612,5
6	PUP w Częstochowie (z pow.częstochowskim)	11682,9	6290,8	17973,7
7	PUP w Dąbrowie Górniczej	3878,7	2088,5	5967,2
8	PUP w Gliwicach (z pow. gliwickim)	5573,1	3000,9	8574,0
9	PUP w Jastrzębiu Zdroju	1579,1	850,3	2429,4
10	PUP w Jaworznie	1928,4	1038,3	2966,7
11	PUP w Katowicach	4524,2	2436,1	6960,3
12	PUP w Kłobucku	1949,6	1049,8	2999,4
13	PUP w Lublińcu	2035,9	1096,2	3132,1
14	PUP w Mikołowie	1474,4	793,9	2268,3
15	PUP w Mysłowicach	1587,2	854,6	2441,8
16	PUP w Myszkowie	2580,7	1389,6	3970,3
17	PUP w Piekarach Śląskich	1597,5	860,2	2457,7
18	PUP w Pszczynie	1657,3	892,4	2549,7
19	PUP w Raciborzu	1708,2	919,8	2628,0
20	PUP w Rudzie Śląskiej	2592,3	1395,8	3988,1
21	PUP w Rybniku (z pow. rybnickim)	4437,1	2389,2	6826,3
22	PUP w Siemianowicach Śląskich	1968,6	1060,0	3028,6
23	PUP w Sosnowcu	6839,7	3682,9	10522,6
24	PUP w Świętochłowicach	1481,3	797,7	2279,0
25	PUP w Tarnowskich Górach	2871,9	1546,4	4418,3
26	PUP w Tychach (z pow. bieruńsko-lędzińskim)	2778,2	1496,0	4274,2
27	PUP w Wodzisławiu Śląskim	3194,2	1719,9	4914,1
28	PUP w Zabrze	4823,9	2597,5	7421,4
29	PUP w Zawierciu	5735,5	3088,4	8823,9
30	PUP w Żorach	1454,5	783,2	2237,7
31	PUP w Żywcu	4500,5	2423,3	6923,8
x	Ogółem	109805,5	59125,9	168931,4

Niezależnie od powyższego na przestrzeni całego 2012 roku podejmowane będą działania na rzecz pozyskania dodatkowych środków finansowych na ograniczanie negatywnych skutków bezrobocia.

Głównym źródłem dodatkowych kwot dla samorządów powiatowych będą środki Funduszu Pracy stanowiące rezerwę Ministra Pracy i Polityki Społecznej pozyskiwane w oparciu o szczegółowe zasady określone w dokumentach opracowanych przez Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej. W 2012 roku obowiązują następujące dokumenty:

- „Zasady ubiegania się o środki Funduszu Pracy stanowiące rezerwę Ministra Pracy i Polityki Społecznej na finansowanie programów na rzecz promocji zatrudnienia, łagodzenia skutków bezrobocia i aktywizacji zawodowej w 2012 roku” (MPiPS, Departament Funduszy, Warszawa, 6 marca 2012 roku);
- „Zasady ubiegania się o dodatkowe środki Funduszu Pracy z rezerwy Ministra Pracy i Polityki Społecznej na finansowanie/dofinansowanie programów specjalnych w 2012r. skierowanych do osób do 30 roku życia” (MPiPS, Warszawa, luty 2012);
- „Zasady ubiegania się o dodatkowe środki Funduszu Pracy z rezerwy Ministra Pracy i Polityki Społecznej na finansowanie/dofinansowanie programów specjalnych w 2012 r. skierowanych do osób powyżej 50 roku” (MPiPS, Warszawa, luty 2012).

Dokumenty te określają szczegółowe procedury pozyskiwania środków na 4 rodzaje programów, które mogą być finansowane (dofinansowywane) z rezerwy Ministra. Są to:

- programy aktywizacji zawodowej bezrobotnych zwolnionych z przyczyn nie dotyczących pracowników oraz pracowników objętych zwolnieniami monitorowanymi (w tym współfinansowane z wkładu finansowego Europejskiego Funduszu Dostosowania do Globalizacji – EFG);
- programy związane z aktywizacją bezrobotnych na terenach, na których miały miejsce klęski żywiołowe;
- programy specjalne skierowane do bezrobotnych osób w wieku do 30 roku życia oraz osób powyżej 50 roku życia;
- projekty pilotażowe.

Wojewódzki Urząd Pracy będzie dokonywał oceny wniosków samorządów powiatowych na projekty finansowane ze środków Funduszu Pracy stanowiących rezerwę Ministra Pracy i Polityki Społecznej.

Na pierwsze 2 programy – z wyżej wymienionych – samorzady powiatowe mogą aplikować przez cały rok 2012. W szczególności będą wspierane działania o wysokiej efektywności zatrudnieniowej nakierowane na łagodzenie negatywnych skutków zwolnień pracowników.

Na realizację programów specjalnych w Województwie Śląskim Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej przyznało łączną kwotę 13 388,5 tys. zł.

W wyniku ogłoszonych przez Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej konkursów dotyczących opracowania projektów programów specjalnych wpłynęły do Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Katowicach łącznie 24 projekty, które po ocenie uzyskały rekomendacje do dofinansowania, w tym:

- 16 projektów w ramach konkursu dotyczącego programów specjalnych adresowanych do osób w wieku do 30 roku życia na łączną kwotę 9.331.080,60 zł z Powiatowych Urzędów Pracy w: Chorzowie, Częstochowie, Dąbrowie Górniczej, Jastrzębiu-Zdroju, Jaworznie, Lublińcu, Mikołowie, Rudzie Śląskiej, Rybniku, Siemianowicach Śląskich, Świętochłowicach, Tarnowskich Górach, Zabrze, Zawierciu, Żorach, Żywcu.

- 8 projektów w ramach konkursu na programu specjalne, których głównymi odbiorcami będą osoby w wieku powyżej 50 roku życia na łączną kwotę 4.379.820,00 zł z Powiatowych Urzędów Pracy w: Chorzowie, Częstochowie, Dąbrowie Górniczej, Gliwicach, Rudzie Śląskiej, Siemianowicach Śląskich, Tarnowskich Górach, Zawierciu.

Zakłada się efektywność zatrudnieniową wszystkich programów specjalnych na poziomie co najmniej 70% oraz długotrwałe zatrudnienie ponad 1500 bezrobotnych osób, w tym:

- 1225 osób w wieku do 30 roku życia,
- 323 osoby w wieku powyżej 50 roku życia.

Europejski Fundusz Społeczny.

Równie ważnym – obok Funduszu Pracy – źródłem finansowania działań na rzecz ograniczania skutków bezrobocia w regionie jest Europejski Fundusz Społeczny. Wiele zadań jest finansowanych ze środków w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki oraz Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Śląskiego.

Program Operacyjny Kapitał Ludzki.

Wojewódzki Urząd Pracy dokonuje oceny projektów systemowych powiatowych urzędów pracy składanych w Poddziałaniu 6.1.3.

W wyniku naboru projektów, które podlegały ocenie formalnej i merytorycznej w 2012 roku 31 powiatowych urzędów pracy województwa śląskiego, otrzyma dodatkowe środki Funduszu Pracy (będące w dyspozycji samorządu województwa) w łącznej wysokości 59 125,6 tys. zł na realizację projektów współfinansowanych z Europejskiego Funduszu Społecznego. Wysokość środków środki przypadających na poszczególne urzędy zawarte są w poniższej tabeli.

Lista aneksów do umów ramowych z powiatowymi urzędami pracy w ramach Poddziałania 6.1.3 „Poprawa zdolności do zatrudnienia oraz podnoszenie poziomu aktywności zawodowej osób bezrobotnych” PO KL

(Kwoty środków Funduszu Pracy będące w dyspozycji samorządu województwa przyznane na realizację projektów współfinansowanych z Europejskiego Funduszu Społecznego dla samorządów powiatowych województwa śląskiego)

LP.	Powiatowy Urząd Pracy	Tytuł projektu	Wartość przyznanego dofinansowania (w zł)
1	Powiatowy Urząd Pracy w Będzinie	Uwierz w siebie i zdobądź zatrudnienie	2 256 500,00
2	Powiatowy Urząd Pracy w Bielsku - Białej	Startuj, pracuj	2 768 385,00
3	Powiatowy Urząd Pracy w Bytomiu	Gotowi do pracy	3 994 400,00
4	Powiatowy Urząd Pracy w Chorzowie	Szansa dla Ciebie	1 250 500,00
5	Powiatowy Urząd Pracy w Cieszynie	Kreuj rzeczywistość - Zainwestuj w siebie	2 314 400,00
6	Powiatowy Urząd Pracy w Częstochowie	Bądź aktywny zawodowo	6 290 800,00
7	Powiatowy Urząd Pracy w Dąbrowie Górniczej	Nowe perspektywy na rynku pracy	2 088 500,00
8	Powiatowy Urząd Pracy w Gliwicach	Punkt wyjścia	3 000 900,00
9	Powiatowy Urząd Pracy w Jastrzębiu Zdroju	Aktywni na rynku pracy	850 300,00
10	Powiatowy Urząd Pracy w Jaworznie	Nasze wsparcie - Twój sukces	1 038 300,00

11	Powiatowy Urząd Pracy w Katowicach	Aktywność krok w stronę pracy	2 436 100,00
12	Powiatowy Urząd Pracy w Kłobucku	Uwierz w siebie	1 049 799,65
13	Powiatowy Urząd Pracy w Lublińcu	Idziemy naprzód - aktywizacja bezrobotnych w powiecie lublinieckim	1 096 200,00
14	Powiatowy Urząd Pracy w Mikołowie	Aktywne wspieranie bezrobotnych na terenie powiatu mikołowskiego	793 900,00
15	Powiatowy Urząd Pracy w Mysłowicach	Śmiało w przyszłość	854 600,00
16	Powiatowy Urząd Pracy w Myszkowie	Droga do aktywności zawodowej	1 389 600,00
17	Powiatowy Urząd Pracy w Piekarach Śląskich	Recepta na pracę	860 200,00
18	Powiatowy Urząd Pracy w Pszczynie	Znajdź właściwy kierunek	892 400,00
19	Powiatowy Urząd Pracy w Raciborzu	W przyszłość	919 800,00
20	Powiatowy Urząd Pracy w Rudzie Śląskiej	Zacznij od dziś. Projekt aktywizacji osób bezrobotnych	1 395 800,00
21	Powiatowy Urząd Pracy w Rybniku	Strategia do sukcesu	2 389 200,00
22	Powiatowy Urząd Pracy w Siemianowicach Śląskich	Nowa szansa	1 060 000,00
23	Powiatowy Urząd Pracy w Sosnowcu	Lepsze perspektywy	3 682 900,00
24	Powiatowy Urząd Pracy w Świętochłowicach	Wykorzystaj szansę	797 700,00
25	Powiatowy Urząd Pracy w Tarnowskich Górach	Twoje lepsze jutro	1 546 400,00
26	Powiatowy Urząd Pracy w Tychach	W kierunku zatrudnienia	1 496 000,00
27	Powiatowy Urząd Pracy w Wodzisławiu Śląskim	Przystanek praca	1 719 900,00
28	Powiatowy Urząd Pracy w Zabrze	Krok do przodu	2 597 500,00
29	Powiatowy Urząd Pracy w Zawierciu	Jurajskie perspektywy	3 088 400,00
30	Powiatowy Urząd Pracy w Żorach	Człowiek - czyn - sukces	783 200,00
31	Powiatowy Urząd Pracy w Żywcu	Nowe lepsze jutro	2 423 300,00
OGÓLEM			59 125 884,65

Uwzględniając powyższe kwoty przewiduje się, że w poszczególnych formach wsparcia dla uczestników projektów systemowych udział weźmie następująca liczba osób:

- szkolenia – 2238 osób;
- staże – 3523 osób;
- prace interwencyjne – 58 osób;
- dotacje – 1668 osób;
- wyposażenie i doposażenie stanowiska pracy – 43.

Niezależnie od powyższego Wojewódzki Urząd Pracy pełni rolę Instytucji Pośredniczącej Drugiego Stopnia, co oznacza, że dokonuje naboru wniosków w ramach Działania VI, VIII i IX.

Harmonogram ogłaszanych konkursów w ramach PO KL w roku 2012				Planowany termin ogłoszenia konkursu			
Priorytet	Działanie/Poddziałanie	Tryb konkursu	Alokacja do zakontraktowania na rok 2012 (w PLN)	2012 rok			
				I	II	III	IV
Priorytet VI	6.1.1 Wspieranie osób pozostających bez zatrudnienia na regionalnym rynku pracy	zamknięty	18 000 000,00				
	6.1.2 Wsparcie powiatowych i wojewódzkich urzędów pracy w realizacji zadań na rzecz aktywizacji zawodowej osób bezrobotnych w regionie	zamknięty	10 500 000,00				
	6.2 Wsparcie oraz promocja przedsiębiorczości i samozatrudnienia	zamknięty	13 100 000,00				
	Projekty współpracy ponadnarodowej	zamknięty	20 000 000,00				
Priorytet VIII	8.1.1 Wspieranie rozwoju kwalifikacji zawodowych i doradztwo dla przedsiębiorstw	zamknięty	20 000 000,00				
	8.1.1 Wspieranie rozwoju kwalifikacji zawodowych i doradztwo dla przedsiębiorstw	zamknięty	18 000 000,00				
	8.1.1 Wspieranie rozwoju kwalifikacji zawodowych i doradztwo dla przedsiębiorstw	otwarty	2 000 000,00				
	8.1.2 Wsparcie procesów adaptacyjnych i modernizacyjnych w regionie	otwarty	10 000 000,00				
	8.1.2 Wsparcie procesów adaptacyjnych i modernizacyjnych w regionie	otwarty	10 000 000,00				
	Projekty współpracy ponadnarodowej	zamknięty	5 000 000,00				

Priorytet IX	9.6.1 Upowszechnienie kształcenia osób dorosłych w formach szkolnych	otwarty	1 500 000,00				
	9.6.2 Podwyższanie kompetencji osób dorosłych w zakresie ICT i znajomości języków	zamknięty	18 000 000,00				
	9.6.3 Doradztwo dla osób dorosłych w zakresie diagnozy potrzeb oraz wyboru kierunków i formy podnoszenia swoich kompetencji i podwyższania kwalifikacji	zamknięty	800 000,00				

Projekty własne Wojewódzkiego Urzędu Pracy, w tym:

Kontynuacja projektów z roku 2011:

- **W poszukiwaniu pracy – alternatywne formy zatrudnienia osób niepełnosprawnych** w ramach Priorytetu VI Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki: Poddziałanie 6.1.1 – Wsparcie osób pozostających bez zatrudnienia na regionalnym rynku pracy.

Grupa docelowa: przedsiębiorcy z województwa śląskiego oraz osoby niepełnosprawne

Cel: wzrost liczby miejsc pracy dla osób niepełnosprawnych wzrost świadomości oraz wiedzy na temat korzyści związanych z zatrudnianiem osób niepełnosprawnych wśród śląskich pracodawców oraz osób niepełnosprawnych

Okres realizacji: czerwiec 2011 – maj 2013

Wartość projektu: 1 500 000,00 zł

- **Studia podyplomowe: kolejny krok do profesjonalizmu** w ramach Poddziałania 6.1.2 Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki (Wsparcie powiatowych i wojewódzkich urzędów pracy w realizacji zadań na rzecz aktywizacji zawodowej osób bezrobotnych w regionie).

Grupa docelowa: pracownicy kluczowi wojewódzkiego i powiatowych urzędów pracy województwa śląskiego.

Okres realizacji projektu: 01.07.2010r. – 30.06.2012 r.

Wartość projektu: 600 000,00 zł

Nowe projekty:

- **Śląskie Wyzwania** w ramach Priorytetu VII Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki: Poddziałanie 7.2.1 - Aktywizacja zawodowa i społeczna osób zagrożonych wykluczeniem społecznym.

Grupa docelowa: instytucje publiczne i niepubliczne w województwie śląskim, kobiety w rodzinach górniczych.

Cel: Wzrost jakości działań min. 100 instytucji publicznych i niepublicznych w województwie śląskim w zakresie profilaktyki i przeciwdziałania wykluczeniu społ. poprzez wypracowanie, przetestowanie i upowszechnienie do końca realizacji projektu innowacyjnego, kompleksowego modelu aktywizacji zawodowej oraz integracji społecznej bezrobotnych lub nieaktywnych zawodowo kobiet w rodzinach górniczych

Okres realizacji: 01.05.2012 . r - 31.10.2014 r.

Wartość projektu: 2 498 550,00 zł

- **Podniesienie kompetencji zawodowych kluczowych pracowników PSZ poprzez udział w cyklu szkoleń z zakresu problematyki przedsiębiorczości** w ramach Priorytetu VI Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki: Poddziałanie 6.1.2 - Wsparcie powiatowych i wojewódzkich urzędów pracy w realizacji zadań na rzecz aktywizacji zawodowej osób bezrobotnych w regionie.

Grupa docelowa: 36 kluczowych pracowników (o których mowa w art. 91 ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy -Dz. U. Nr 99, poz. 1001, z późn. zm.) WUP i PUP woj. śląskiego świadczących bezpośrednią pomoc dla osób bezrobotnych zainteresowanych rozpoczęciem własnej działalności gospodarczej oraz pracowników PUP odpowiedzialnych za realizację zadań w zakresie przyznawania środków na rozpoczęcie działalności gospodarczej.

Cel: Wzrost jakości usług PSZ świadczonych w regionie poprzez podniesienie kompetencji zawodowych w ramach cyklu szkoleń z zakresu przedsiębiorczości łącznie przez 36 pracowników Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Katowicach i Powiatowych Urzędów Pracy z terenu woj. śl. w okresie od lipca do listopada 2012r.

Okres realizacji: lipiec - listopad 2012

Wartość projektu: 336 860 zł

Wydział Europejskiego Funduszu Społecznego Urzędu Marszałkowskiego Województwa Śląskiego wdraża Program Operacyjny Kapitał Ludzki w ramach komponentu regionalnego. W ramach Priorytetu VII i IX przewidziano działania, których odbiorcami mogą osoby objęte szczególnym zainteresowaniem RPDZ (osoby do 50 roku życia, młodzież). Żaden z typów operacji nie jest przeznaczony wyłącznie dla tych grup, niemniej jednak, ze względu na fakt bycia w wieku aktywności zawodowej mogą one korzystać ze wsparcia zaplanowanego w ramach projektów konkursowych oraz systemowych w/w priorytetów.

Planuje się realizację następujących działań/poddziałań:

- Priorytet VII
 - Poddziałanie 7.1.1 Rozwój i upowszechnianie aktywnej integracji przez ośrodki pomocy społecznej;
 - Poddziałanie 7.1.2 Rozwój i upowszechnianie aktywnej integracji przez powiatowe centra pomocy w rodzinie;
 - Poddziałanie 7.2.1 Aktywizacja zawodowa i społeczna osób zagrożonych wykluczeniem społecznym;
 - Poddziałanie 7.2.2 Wsparcie ekonomii społecznej;
 - Działanie 7.4 Niepełnosprawni na rynku pracy.
- Priorytet IX
 - Poddziałanie 9.1.2 Wyrównywanie szans edukacyjnych uczniów z grup o utrudnionym dostępie do edukacji oraz zmniejszenie różnic w jakości usług edukacyjnych.
 - Działanie 9.2 Podniesienie atrakcyjności i jakości szkolnictwa zawodowego